

Algunes consideracions sobre llnstitut del Teatre

Título: Europa Espanya Català

Autor: Esteve León Aguilera

Tot i que la qüestió principal en aquests moments és el llarguíssim procés de relleu en la direcció general de la institució després de la jubilació lany passat den Jordi Font, hi ha algunes consideracions dabast més general que convé tenir en compte. Sobre el relleu, em sembla que les opinions expressades per lexdirector Jordi Coca, el professor de la UAB Francesc Foguet, els alumnes Bernat Pons i Sadurní Vergés i les explicacions donades pel diputat Joan Carles Cañizares són més que suficients per a saber quin és, ara mateix, lestat de la qüestió.

Institut del Teatre de Barcelona

Sempre he pensat que llnstitut del Teatre ha estat i és una anomalia si el comparem amb qualsevol de les escoles superiors darts escèniques dels països europeus, una anomalia en molts casos afortunada i que ha estat cabdal per a la configuració actual del sector. Aquesta afirmació tan rotunda deriva del fet que, al llarg de la seva història, accidentada com la del mateix país, llnstitut ha assumit funcions acadèmiques, territorials, patrimonials i dooperator de les arts escèniques sense comparació amb cap altra institució formativa: dues escoles superiors, una secundària integrada, una de formació professional superior, un centre documental i un fons museístic descomunal, dos centres territorials i tot això sota laixopluc duna institució local de cooperació municipal com és la Diputació de Barcelona, sense cap títol competencial que lobligui ni la faculti a sostenir un servei públic daquestes característiques.

Aquesta situació es veu agreujada per la manca dun sistema global dordenació dels ensenyaments artístics en general i dels superiors en particular que és una veritable assignatura pendent en lecosistema cultural i artístic del país.

No es tracta només que, hores dara, llnstitut del Teatre és una institució que hauria destar sota la tutela del govern de la Generalitat de Catalunya, la qual cosa em sembla una obvietat, sinó que el país hauria de dotar-se dun esquema general, duna estratègia sobre els ensenyaments artístics i molt especialment sobre els superiors. Vint anys enrere, quan en Iago Pericot oficiava lespectacular cerimònia de posada de la primera pedra de la seu actual, recordo que amb una destacadíssima persona de la formació musical vinculada a la creació recent de lEscola Superior de Música de Catalunya comentàvem que era una oportunitat històrica perduda no haver pogut vincular lESMUC, llnstitut del Teatre, les escoles de disseny i belles arts, lESCAC en un projecte que podríem agrupar sota la idea de la creació duna Universitat de les Arts de Catalunya. I aquesta és una qüestió que caldrà posar sobre la taula en un futur proper, probablement quan es decideixi desplegar llnstitut Superior de les Arts creat per la Llei dEduació de 2009.

Òbviament, dues opcions possibles alternatives serien lagrupació de tots els ensenyaments artístics públics sota una única responsabilitat administrativa a lestil del model francès que, per cert, les agrupa sota el Ministeri de Cultura i Comunicació i no el dEnsenyament o ladscripció de les diverses institucions de formació artística a qualsevol de les Universitats Públiques existents com sembla proposar el professor Foguet.

Qualsevol daquestes opcions suposaria un model ben diferent de legitimació, selecció i nomenament del personal directiu de la institució. A letapa més central de llnstitut del Teatre, el director tots han estat homes el proposava la mateixa comunitat educativa i el nomenava el president de la Diputació amb un sistema de terna que, parcialment, sha mantingut als estatuts actuals. Aquest procediment corporatiu, probablement anacrònic, és també una singularitat en relació amb qualsevol de les altres grans institucions culturals i educatives del país.

La qüestió, que és objecte de les principals preocupacions, fa referència al mateix perfil del candidat o candidata. Sense limitacions de titulació específica o adscripció, la selecció d'un candidat vinculat al sector de les arts escèniques planteja també algunes dificultats. Quan diem això estem pensant en un artista, un acadèmic, un especialista en ensenyaments artístics o qualsevol persona vinculada a la gestió de les arts escèniques? Aquest debat ja ha estat plantejat en altres àmbits culturals i, en uns quants casos, ha donat com a resultat que persones inicialment inadequades siguin actualment referents inqüestionables del seu propi sector. Atenent que no es tracta de la selecció d'una direcció artística o acadèmica no podem dissociar el projecte general de la gestió d'una institució complexa en què la dimensió acadèmica és la principal però no l'única.

Ignoro la identitat de les set persones candidates i el moment exacte del procés, tot i que la comprovació del compliment dels requisits hauria d'estar a bastament. Ara bé, la Diputació de Barcelona aquí a un mes estarà pendent dels resultats de les eleccions locals. Si considerem que els membres de la comissió de selecció no estan vinculats al procés electoral, seria raonable pensar que poguessin fer la seva feina i dipositar la proposta de la terna ordenada perquè el nou president, que serà proclamat pel cap baix el mes de juliol, nomeni la nova direcció general i puguem iniciar el curs el mes de setembre amb una situació normalitzada. Sense oblidar-nos, un cop més, d'abordar seriosament en un futur proper el marc general de la mateixa institució i dels estudis artístics superiors.

Etiquetes: Institut del Teatre